

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра акушерства та хірургії

«Затверджую»
Завідувач кафедри
акушерства та хірургії
 (Красівський А.Й.)
«12» 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПП.10 Оперативна хірургія, топографічна анатомія, анестезіологія

Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет: Ветеринарної медицини

Робоча програма з *Оперативна хірургія, топографічна анатомія, анестезіологія*

для студентів за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».

Розробник: доцент кафедри акушерства, та хірургії
к. вет. н.

 I.V. Бондаренко

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри акушерства та хірургії.

Протокол від “12” 06 2020 року № 17

Завідувач кафедри

(Краєвський А.Й.)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

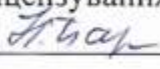
(Л.Г. Улько)

Декан факультету

(О.Л. Нечипоренко)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

 (I. Паракід)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.07. 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 21 «Ветеринарна медицина»	Нормативна	
Модулів – 2			
Змістових модулів: 9	Спеціальність: 211 - «Ветеринарна медицина»	Рік підготовки: 2020-2021	
		Курс	
		2СТ	
		Семестр	
		4-й	
Загальна кількість годин - 120		Лекції 16 год.	
		Практичні, семінарські -	
	Лабораторні 44 год.		
	Самостійна робота 60 год.		
	Індивідуальні завдання: -		
	Вид контролю: Екзамен		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступень: бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 60/60 (50/50)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи спеціальних теоретичних знань і практичних навичок з проведення хірургічних операцій у тварин.

Завдання: вивчення теоретичних основ і технічних навичок хірургічного оперування тварин з урахуванням анатомо-топографічних особливостей ділянок тіла.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: правила техніки безпеки при роботі з тваринами, теоретичні основи асептико-антисептичного методу, види загального і місцевого знеболювання; особливості роз'єднання і з'єднання тканин, способи спинення кровотечі, методики накладання пов'язок; топографічні особливості і проведення оперативного втручання в різних ділянках тіла і на різних органах тварин, техніку виконання новокаїнових блокад.

вміти: проводити фіксацію тварин, виконувати ін'єкції, вливання, кровопускання та спинення кровотечі, знеболювання; володіти навичками десмургії; виконувати всі елементи хірургічних операцій в різних ділянках тіла тварини.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна частина оперативної хірургії, операції на голові, шиї та в ділянці грудей. Новокаїнові блокади.

Змістовий модуль 1. Вчення про хірургічну операцію. Фіксація тварин.

Профілактика хірургічної інфекції.

Тема 1. Введення. Визначення поняття "Хірургія". Історія розвитку хірургії. Цикл хірургічних дисциплін. Зв'язок оперативної хірургії з загальнонауковими та клінічними дисциплінами. Топографічна анатомія – база для оперативної хірургії, загальної та спеціальної. Роль М. Пирогова в розвитку топографічної анатомії. Вчення про хірургічну операцію. Джерело та шляхи мікробного забруднення операційних ран. Вчення по антисептику і асептику. Антисептико-асептичний метод у сучасному розумінні.

Тема 2. Фіксація тварин. Техніка безпеки при поводженні з тваринами.

Способи фіксації і повалу тварин.

Тема 3. Профілактика хірургічної інфекції. Асептика, антисептика - види. Проведення підготовки операційного поля і рук хірурга. Способи стерилізації інструментів, перев'язочного матеріалу, хірургічної білизни.

Змістовий модуль 2. Знеболювання. Елементи хірургічних операцій.

Ін'єкції, вливання, кровопускання.

Тема 4. Знеболювання. Техніка проведення наркозу, нейролептаналгезії, нейролепнаркозу, атаралгезії, електроаналгезії с/г тварин. Техніка проведення місцевого знеболювання: поверхневого, інфільтраційного, провідникового, епідурального. Виконання низької та високої сакральної анестезії. Ускладнення, пов'язані з наркозом.

Тема 5. Елементи хірургічних операцій. Роз'єднання м'яких тканин, інструменти.

Види розрізів. Роз'єднання кісток та інших щільних тканин. Загальні принципи з'єднання тканин. Види хірургічних швів. Види хірургічного шовного матеріалу.

Тема 6. Ін'єкції, вливання, кровопускання. Техніка виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних, ін'єкцій, проведення кровопускання.

Змістовий модуль 3. Спинення кровотечі. Десмургія. Операції на голові.

Тема 7. Спинення кровотечі. Засоби профілактики кровотечі. Способи тимчасового і остаточного спинення кровотечі.

Тема 8. Десмургія. Значення десмургії у ветеринарній хірургії. Поняття про пов'язку і перев'язку. Характеристика перев'язного матеріалу. Форми застосування перев'язних матеріалів. Характеристика різних видів пов'язок по призначенню, формам використання перев'язного матеріалу. Способи накладання пов'язок: бинтових, каркасних, клейових, лігатурних, спеціальних, імобілізуючих пов'язок (шинні та гіпсові).

Тема 9. Операції на голові. Анатомо-топографічні дані голови. Виконання провідникової анестезії гілок трійчастого нерву. Техніка виконання трепанації придаткових пазух носової порожнини. Виконання ринопластики. Вставлення носового втихомирювального кільця. Способи попередження рогуутворення у телят. Техніка виконання декорнуації. Методика видалення зубів. Ампутація вушних раковин у різних порід собак. Черепно-мозкові операції.

Змістовий модуль 4. Операції у вентральній ділянці шиї та грудей.

Новокаїнові блокади.

Тема 10. Операції у вентральній ділянці шиї. Анатомо-топографічні дані вентральної ділянки шиї. Техніка проведення трахеопункції, розтину трахеї, резекції яремної вени, езофаготомії.

Тема 11. Операції в ділянці грудей. Анатомо-топографічні дані бокової грудної стінки. Підокісна резекція ребра, плевроцентез, пункція черевної аорти за Вороніним: техніка виконання.

Тема 12. Застосування новокаїнових блокад з метою патогенетичної терапії. Техніка виконання блокад: вагосимпатичної, зірчастого вузла, епіплевральної блокади грудних серединних нервів і симпатичного пограничного стовбура, епіплевральної блокади черевних серединних нервів і пограничних стовбурів, внутрішньотазових блокад, новокаїнових блокад нервів вим'я. Застосування новокаїнових блокад з патогенетичною метою у різних тварин.

Модуль 2. Операції в ділянці живота, кастрація самців і самок, операції на сечостатевоїх органах, кінцівках та вимені.

Змістовий модуль 1. Операції в ділянці живота. Операції на кишках.

Оперативне лікування гриж.

Тема 13. Операції в ділянці живота. Анатомо-топографічні дані, межі ділянки живота. Провідникова анестезія нервів черевної стінки великої рогатої худоби.

Прокол черевної стінки. Лапаротомія. Техніка операції на передшлунках і шлунку. Прокол рубця, книжки, сітки. Розтин рубця. Техніка виконання руменотомії та руменоцентезу. Техніка проколу сліпої кишки у коней.

Тема 14. Операції на кишках. Ушивання ран кишки. Резекція кишки. Створення штучного відхідника. Оперативне лікування випадіння прямої кишки. Розтин кишки у дрібних тварин.

Тема 15.Оперативне лікування гриж. Класифікація гриж. Операції при пупкових грижах, грижах бокової черевної стінки, пахвинно-мошонкових грижах. Використання алопластичних матеріалів для закриття грижових воріт. Вивчення оперативного лікування при пролапсах.

Змістовий модуль 2. Кастрація самців. Операції на яєчниках та матці.

Тема 16. Кастрація самців. Техніка виконання кастрація жеребців з використанням щипців Занда. Виконання перкутанної та кривавої кастрації бугаїв. Техніка виконання кастрації кнурів закритим і відкритим способом, на «лігатуру» та на «відрив». Кастрація крипторхидів.

Тема 17.Операції на яєчниках та матці. Анатомо-топографічні дані внутрішніх статевих органів самок. Оваріоектомія, мета та господарське значення. Оваріоектомія корів і телиць. Оваріоектомія у свинок з операційним доступом збоку в правій здухвині і по білій лінії. Часткова резекція яєчників. Кесарів розтин: способи і техніка виконання.

Змістовий модуль 3. Операції на статевому члені і крайній плоті, в ділянці чоловічої промежини. Оперативна підготовка пробників.

Тема 18. Операції на статевому члені і крайній плоті. Анатомо-топографічні дані. Провідникова анестезія статевого члена. Операції при новоутвореннях, персистуючій вуздечці статевого члена. Фіксація стінки препуціального мішка при його вивороті у бугая. Висікання манжетки при парафімозі у коней. Ампутація статевого члена. Виконання знеболювання статевого члену у бугаїв і коней. Техніка виконання висікання манжетки при парафімозі та ампутації статевого члену у коней.

Тема 19. Операції в ділянці чоловічої промежини. Виконання знеболювання промежини. Техніка виконання уретротомії і уретростомії. Операції на сечовому міхурі.

Тема 20. Оперативна підготовка пробників. Техніка резекції сім'япроводів у бугаїв, баранів і кнурів. Техніка виконання зшивання статевого члену у бугая в S-подібному згині.

Змістовий модуль 4. Операції на кінцівках і хвості, вимені та дійках.

Тема 21. Операції на кінцівках і хвості. Загальні анатомо-топографічні дані.

Провідникова анестезія на грудній кінцівці. Операції на синовіальних сумках, сухожилкових піхвах і суглобах. Операції на нервах. Екзартикуляція ІІІ фаланги, ампутація пальця у великої рогатої худоби. Ампутація кінцівок у дрібних тварин. Ампутація хвоста. Виконання блокади нервів грудної та тазової кінцівок у коней, блокади нервів в ділянці зап'ястка і п'ястка у ВРХ.

Тема 22. Операції на вимені та дійках. Техніка знеболювання вим'я і дійкового каналу, катетеризації дійок вимені. Новокаїнові блокади нервів вим'я. Закриття ран дійок, нориць молочної цистерни.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усь о- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Загальна частина оперативної хірургії, операції на голові, шії та в ділянці грудей. Новокаїнові блокади.						
Змістовий модуль 1. Вчення про хірургічну операцію. Фіксація тварин. Профілактика хірургічної інфекції.						
Тема 1. Введення. Вчення про хірургічну операцію.	7	2	-	2	-	5
Тема 2. Фіксація тварин.	2	-	-	2	-	-
Тема 3. Профілактика хірургічної інфекції.	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 1	11	2	-	6	-	5
Змістовий модуль 2. Знеболювання. Елементи хірургічних операцій. Ін'єкції, вливання, кровопускання.						
Тема 4. Знеболювання.	7	-	-	2	-	5
Тема 5. Елементи хірургічних операцій.	9	2	-	2	-	5
Тема 6. Ін'єкції, вливання, кровопускання	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 2	18	2	-	6	-	10
Змістовий модуль 3. Спинення кровотечі. Десмургія. Операції на голові.						
Тема 7. Спинення кровотечі.	2	-	-	2	-	-
Тема 8. Десмургія.	7	2	-	2	-	5
Тема 9. Операції на голові	7	-	-	2	-	5
Разом за змістовим модулем 3	16	2	-	6	-	10
Змістовий модуль 4. Операції у вентральній ділянці шії та грудей. Новокаїнові блокади.						
Тема 10. Операції у вентральній ділянці шії.	2	-	-	2	-	-
Тема 11. Операції в ділянці грудей.	7	2	-	2	-	5
Тема 12. Застосування новокаїнових блокад з метою патогенетичної терапії	7	-	-	2	-	5
Разом за змістовим модулем 4	16	2	-	6	-	10
Усього годин	61	8		24		35
Модуль 2. Операції в ділянці живота, кастрація самців і самок, операції на сечостатевих органах, кінцівках та вимені.						
Змістовий модуль 1. Операції в ділянці живота. Операції на кишках. Оперативне лікування гриж.						
Тема 13. Операції в ділянці живота.	7	2	-	2	-	5
Тема 14. Операції на кишках.	7	-	-	2	-	5
Тема 15. Оперативне лікування гриж.	7	2	-	2	-	5
Разом за змістовим модулем 5	21	4	-	6	-	15
Змістовий модуль 2. Кастрація самців. Операції на яєчниках та матці.						
Тема 16. Кастрація самців.	7	-	-	2	-	5

Тема 17. Операції на яєчниках та матці.	7	2	-	2	-	5
Разом за змістовим модулем 6	14	2		4		10
Змістовий модуль 3. Операції на статевому члені і крайній плоті, в ділянці чоловічої промежини. Оперативна підготовка пробників.						
Тема.18. Операції на статевому члені і крайній плоті.	2		-	2	-	-
Тема 19. Операції в ділянці чоловічої промежини.	7	-	-	2	-	-
Тема 20. Оперативна підготовка пробників.	2	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 7	11		-	6	-	-
Змістовий модуль 4. Операції на кінцівках і хвості, вимені та дійках.						
Тема 21. Операції на кінцівках і хвості.	7	2	-	2	-	-
Тема 22. Операції на вимені та дійках.	6	-	-	2	-	-
Разом за змістовим модулем 8	13	2	-	4	-	-
Усього годин	59	8	-	20	-	25
Загальна кількість годин	120	16		44		60

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Вступ. Вчення про хірургічну операцію.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення понять "ветеринарна хірургія", "оперативна хірургія". Роль дисципліни у формуванні лікаря ветеринарної медицини. 2. Структурно-логічний зв'язок оперативної хірургії із загальнонауковими й клінічними дисциплінами. 3. Топографічна анатомія - база для оперативної, загальної і спеціальної хірургії та інших клінічних дисциплін. 4. Історія розвитку і основоположники ветеринарної хірургії. 5. Вчення про хірургічну операцію. 6. Визначення понять "мікробне забруднення рани", "хірургічна інфекція". Джерела і шляхи мікробного забруднення операційних ран. 7. Розвиток вчення про антисептику та асептику. 8. Асептико-асептичний метод у сучасному розумінні. 9. Профілактика хірургічної інфекції. Загальні асептико-асептичні заходи при проведенні хірургічних операцій. 	2
2	<p>Тема 5. Елементи хірургічних операцій.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роз'єднання м'яких тканин, інструменти. 2. Види розрізів. 3. Роз'єднання кісток та інших щільних тканин. 4. Загальні принципи з'єднання тканин. 5. Види хірургічних швів. 	2
3	Тема 8. Десмургія.	2

	<p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення десмургії у ветеринарній хірургії. 2. Поняття про пов'язку і перев'язку. 3. Характеристика перев'язного матеріалу. 4. Форми застосування перев'язних матеріалів. 5. Характеристика різних видів пов'язок по призна-ченню, формам використання перев'язного матеріалу. 6. Способи накладання пов'язок. 7. Імобілізуючі пов'язки: шинні та гіпсові. 	
4	<p>Тема 11. Операції в ділянці грудної стінки.</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомотопографічні дані бокової грудної стінки. 2. Провідникова анестезія нервів бокової грудної стінки. 3. Плевроцентез. 4. Підокісна резекція ребра. 5. Принципи торакотомії. 	2
5	<p>Тема 13. Операції в ділянці живота.</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-топографічні дані 2. Провідникова анестезія нервів черевної стінки великої рогатої худоби. 3. Прокол черевної стінки. 4. Лапаротомія 5. Прокол книжки 6. Прокол сичуга 7. Прокол рубця 8. Розтин рубця 9. Операція в разі ліво- і правостороннього зміщення сичуга у великої худоби. 	2
6	<p>Тема 15. Оперативне лікування гриж.</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види зміщення внутрішніх органів. Визначення, будова і класифікація гриж. 2. Операції в разі пупкових гриж і гриж бокової черевної стінки: вправимих, невправимих, зацемлених. 3. Операції в разі інтравагінальних, внутрішньочеревних і промежинних гриж. 4. Застосування алопластичних матеріалів для закриття гризових воріт. 	2
7	<p>Тема 17. Операції на яєчниках та матці.</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомо-топографічні дані 2. Оваріоектомія, ціль її та господарське значення. 3. Оваріоектомія корів і телиць. 4. Оваріоектомія свинок. 5. Часткова резекція яєчників. 6. Кесарів розтин. 	2
8	<p>Тема 21. Операції на кінцівках.</p>	2

	План лекції:	
	1.Анатомо-топографічні дані. 2.Операції на нервах. 3.Операції на сіновіальних сумках, сухожилках, піхвах і суглобах. 4.Пункція синовіальних порожнин. 5.Взкриття суглобу (артротомія). 6.Екзартикуляція 3-ї фаланги у ВРХ. 7.Ампутація пальця у ВРХ. 8.Операції при шпаті. 9.Ампутація кінцівок. 10.Ампутація і резекція крил у курчат, каченят, індичат і гусенят.	
	Разом	16

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Введення. 1. Введення. 2, Вчення про хірургічну операцію.	2
2	Тема 2. Фіксація тварин. 1. Ознайомлення з технікою безпеки при поводженні з тваринами. 2. Вивчення способів фіксації і повалу тварин.	2
3	Тема 3. Профілактика хірургічної інфекції. 1. Проведення підготовки операційного поля і рук хірурга. 2. Вивчення способів стерилізації інструментів, перев'язочного матеріалу, хірургічної білизни.	2
4	Тема 4. Знеболювання. 1. Вивчення техніки проведення місцевого знеболювання: поверхневого, інфільтраційного, провідникового, епідурального.	2
5	Тема 5. Елементи хірургічних операцій. 1. Засвоєння основних принципів з'єднання тканин. 2. Вивчення техніки накладання хірургічних швів на шкіру, шлунок, кишки, сухожилки, нерви, судини.	2
6	Тема 6. Ін'єкції, вливання, кровопускання. 1. Відпрацювання техніки виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних, ін'єкцій. 2. Проведення кровопускання.	2
7	Тема 7. Зупинка кровотечі. 1. Вивчення засобів профілактики кровотечі. 2. Вивчення способів тимчасового і остаточного спинення кровотечі.	2
8	Тема 8. Десмургія. 1.Значення десмургії у ветеринарній хірургії. 2. Поняття про пов'язку і перев'язку. 3. Характеристика перев'язного матеріалу. 4. Форми застосування перев'язних матеріалів. 5.Характеристика різних видів пов'язок	2

	по призначенню, формам використання перев'язного матеріалу. 6.Способи накладання пов'язок: бинтових, каркасних, клейових, лігатурних, спеціальних, імобілізуючих пов'язок (шинні та гіпсові).	
9	Тема 9. Операції на голові. 1. Виконання ринопластики. 2. Вивчення техніки виконання трепанації придатково-вих пазух носової порожнини. 3. Вивчення способів попередження рогоутворення у телят. 4. Вивчення техніки виконання декорнуації.	2
10	Тема 10. Операції на вентральній ділянці шиї. 1. Вивчення анатомо-топографічних даних вентральної ділянки шиї. 2. Проведення трахеопункції. Розтину трахеї. 3. Вивчення техніки виконання резекції яремної вени. 4. Вивчення техніки виконання езофаготомії.	2
11	Тема 11. Операції в ділянці грудей. 1.Анатомо-топографічні дані бокової грудної стінки. 2.Підокісна резекція ребра, плевроцентез, пункція черевної аорти за Вороніним: техніка виконання.	2
12	Тема 12. Застосування новокаїнових блокад з метою патогенетичної терапії. 1. Вивчення техніки виконання блокад: вагосимпатичної, зірчастого вузла, епіплевральної блокади грудних серединних нервів і симпатичного пограничного стовбура, епіплевральної блокади черевних серединних нервів і пограничних стовбурів, внутрішньотазових блокад, новокаїнових блокад нервів вим'я.	2
13	Тема 13. Операції в ділянці живота. 1.Анатомо-топографічні дані, межі ділянки живота. 2.Провідникова анестезія нервів черевної стінки великої рогатої худоби. 3.Прокол черевної стінки. Лапаротомія. 4.Техніка операції на передшлунках і шлунку. 5.Прокол рубця, книжки, сітки. 6.Розтин рубця. Техніка виконання руменотомії та руменоцентезу. 7.Техніка проколу сліпої кишки у коней.	2
14	Тема 14. Операції на кишках. 1. Прокол сліпої кишки у коней. 2. Розтин кишки у дрібних тварин. 3.Ушивання ран кишки. 4. Резекція кишки. 5. Резекція прямої кишки. 6. Створення штучного відхідника.	2
15	Тема 15. Оперативне лікування гриж. 1.Класифікація гриж. 2.Операції при пупкових грижах, грижах бокової черевної стінки, пахвинно-мошонкових грижах. 3.Використання алопластичних матеріалів для закриття гризових воріт. 4.Вивчення оперативного лікування при пролапсах.	2
16	Тема 16. Кастрація самців.	2

	<p>1. Вивчення техніки виконання кастрація жеребців з використанням щипців Занда.</p> <p>2. Виконання перкутанної та кривавої кастрації бугаїв.</p> <p>3. Вивчення техніки виконання кастрації кнурів закритим і відкритим способом.</p> <p>4. Кастрація кнурів на «лігатуру» та на «відрив».</p>	
17	<p>Тема 17. Операції на яєчниках та матці. 1. Анатомо-топографічні дані внутрішніх статевих органів самок.</p> <p>2. Оваріоектомія, мета та господарське значення.</p> <p>3. Оваріоектомія корів і телиць. 4. Оваріоектомія у свинок з операційним доступом збоку в правій здухвині і по білій лінії.</p> <p>5. Часткова резекція яєчників. 6. Кесарів розтин: способи і техніка виконання.</p>	2
18	<p>Тема 18. Операції на статевому члені та крайній плоті.</p> <p>1. Виконання знеболювання статевого члену у бугаїв і коней.</p> <p>2. Вивчення техніки виконання висікання манжетки при парафімозі та ампутації статевого члену у коней.</p>	2
19	<p>Тема 19. Операції в ділянці чоловічої промежини.</p> <p>1. Виконання знеболювання промежини.</p> <p>2. Вивчення техніки виконання уретротомії і уретростомії (відеофільм).</p>	2
20	<p>Тема 20. Оперативна підготовка пробників.</p> <p>1. Виконання резекції сім'япроводів у бугаїв, баранів і кнурів.</p> <p>2. Вивчення техніки виконання зшивання статевого члену у бугая в S-подібному згині.</p>	2
21	<p>Тема 21. Операції на кінцівках і хвості. 1. Загальні анатомо-топографічні дані. 2. Провідникова анестезія на грудній кінцівці. 3. Операції на синовіальних сумках, сухожилкових піхвах і суглобах. 4. Операції на нервах. 5. Екзартикуляція III фаланги, ампутація пальця у великої рогатої худоби. 6. Ампутація кінцівок у дрібних тварин. 8. Ампутація хвоста. 9. Виконання блокади нервів грудної та тазової кінцівок у коней, блокади нервів в ділянці зап'ястка і п'ястка у ВРХ.</p>	2
22	<p>Тема 22. Операції на вимені і дійках.</p> <p>1. Вивчення анатомо-топографічних даних.</p> <p>2. Виконання знеболювання вим'я і дійкового каналу.</p> <p>3. Оперативне лікування звуження дійкового каналу.</p> <p>4. Консервативні способи усунення тугодійності.</p> <p>5. Виконання катетеризації дійок вимені.</p>	2
	Разом	44

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Введення. Вчення про хірургічну операцію.</p> <p>1. Характеристики антисептичних речовин, які використовуються в хірургії.</p>	5

2	Тема 4. Знеболювання. Застосування окремих нейролептиків. Наркоз окремих видів тварин. Ускладнення, пов'язані з наркозом.	5
3	Тема 5. Елементи хірургічних операцій. Техніка накладання швів на шкіру та внутрішні органи	5
4	Тема 8. Десмургія. 1. Накладання бинтових, каркасних, клейових, лігатурних, спеціальних, іmobilізуючих пов'язок.	5
5	Тема 9. Операції на голові. Методика вирівнювання зубів. Ампутація вушних раковин у різних порід собак. Черепно-мозкові операції.	5
6	Тема 11. Операції в ділянці грудної стінки. 1. Вивчення топографічної анатомії ділянки грудної стінки. 2. Виконання плевроцентезу. 3. Вивчення техніки виконання підокісної резекції ребра (відеофільм). 4. Виконання аортопункції.	5
7	Тема 12. Застосування новокаїнових блокад з метою патогенетичної терапії. Застосування новокаїнових блокад з патогенетичною метою у різних тварин.	5
8	Тема 13. Операції в ділянці живота. Техніка руменоцентезу, проколів книжки та сичуга у ВРХ; прокол сліпої кишки у коней.	5
9	Тема 14. Операції на кишках. Ушивання ран кишки. Резекція кишки. Резекція прямої кишки. Створення штучного відхідника.	5
10	Тема 15. Оперативне лікування гриж. 1. Операції при пахвинно-мошонкових грижах.	5
11	Тема 16. Кастрація самців. Кастрація крипторхидів. Попередження та усунення ускладнень після кастрації самців і самок.	5
12	Тема 17. Оваріоектомія свинок. 1. Виконання оваріоектомії у свинок з операційним доступом збоку в правій здухвині і по білій лінії.	5
13	Тема 19. Операції в ділянці чоловічої промежини. Операції на сечовому міхурі.	5
14	Тема 21. Операції на кінцівках і хвості. Ампутація хвоста	5
15	Тема 22. Операції на вимені і дійках. Новокаїнові блокади нервів вим'я. Закриття ран дійок, нориць молочної цистерни.	4
	Разом:	74

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні:* розповідь, пояснення, лекція, робота з книгою (читання, виписування, конспектування, виготовлення опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні:* демонстрація учбових відеофільмів та виконання оперативних втручань на живих тваринах.

1.3. **Практичні:** практична робота (підготовка інструментів, операційного поля і рук хірурга, виконання оперативних втручань, накладання пов'язок), виробничо-практичні методи (виїзди в господарство).

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. **Аналітичний:** вивчення оперативних втручань на окремих органах та ділянках тіла тварин.

2.2. **Методи синтез:** аналіз анамнезу, клінічного дослідження хворої тварини.

2.3. **Індуктивний метод:** вивчення топографії органів, визначення оптимального оперативного доступу і виконання оперативного прийому.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Частково-пошуковий (евристичний):** за завданням викладача пошук даних в Інтернеті, літературних джерелах.

3.2. **Репродуктивний:** застосування вивченого теоретичного матеріалу на практиці.

3.3. **Пояснювально-демонстративний:** пояснення незрозумілих питань з демонстрацією, таблиць, схем, фото та відеоматеріалу. Демонстрація оперативних методів на живих тваринах.

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання (мультимедійні лекції), заняття на виробництві, самооцінка знань, імітаційні методи навчання - виконання ситуаційних завдань використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, перегляд відеоматеріалу за темою під час читання лекцій і практичних занять, використання методу case-study (аналіз конкретних виробничих ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних та лабораторних заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

- виробничі ситуації.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- курсова робота (проект);

- навчально-дослідна робота;
- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											
Модуль 1											
Змістовий модуль 1 – 8 балів			Змістовий модуль 2 – 8 балів			Змістовий модуль 3 – 8 балів			Змістовий модуль 4 – 8 балів		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12
2	2	4	2	2	4	2	2	4	2	2	4

Поточне тестування та самостійна робота											Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 2														
Змістовий модуль 5 – 8 балів			Змістовий модуль 6 – 8 балів		Змістовий модуль 7 – 8 балів			Змістовий модуль 8 – 8 балів		С Р С				
T 13	T 14	T 15	T 16	T 17	T 18	T 19	T 20	T 21	T 22	15				
2	2	4	4	4	2	2	4	4	4	40 (40+15)	15	30	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення письмових курсових робіт з оперативної хірургії з основами топографічної анатомії сільськогосподарських тварин / Краєвський А.Й., Пономаренко В.П., Стоцький О.Г., Лазоренко А.Б. – Суми, 2008. – 18с.
2. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії: Новокаїнові блокади як метод патогенетичної терапії: методичні вказівки для підготовки до практичних занять / Краєвський А.Й., Салецька О.В. та ін.. – Суми, 2011. – 24 с.
3. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії: Спинномозкова анестезія: методичні вказівки для самостійної підготовки до практичних занять/ Пономаренко В.П., Салецька О.В., Вощенко І.Б. – Суми, 2010 . – 26 с.
4. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії: Загальні шви: методичні вказівки для підготовки до практичних занять / Краєвський А.Й., Салецька О.В. та ін.. – Суми, 2013. – 25 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Власенко В.М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Б. Церква, 2003. – 512 с.
2. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Спеціальна частина: підруч. для підгот. фах. у вищих навч. закл. III -IV рівнів акредитації з напряму підгот. - ветеринарна медицина / В. М. Власенко, Л. А. Тихонюк, М. В. Рубленко. - Біла Церква: Білоцерківський державний аграрний університет, 2006. - 544 с.
3. Борисевич В.Б. Оперативная хирургия домашних животных. Традиционные и современные аспекты / В.Б. Борисевич, Б.В. Борисевич. – К.: Кіров, держ. видавництво, 1998. – 243 с.
4. Герцен П.П. Оперативная хирургия в ветеринарной медицине / П.П. Герцен, С.В. Аранчий, В.И. Скрыпник, Ю.Т. Мироненко. – Полтава: НПФ «Компьютерные технологии» ЛТД., 1998. – 392 с.

Допоміжна

1. Власенко В.М. Ветеринарна анестезіологія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква : Білоцерк. держ. аграр. ун-т, 2003. – 336 с.
2. Довідник з ветеринарної хірургії / І.С. Панько, В.М. Власенко, М.В. Рубленко та ін.; За ред. І.С. Панька. - Біла Церква : Білоцерк. держ. аграр. ун-т, 2001. - 203 с.
3. Шебиц Х. Оперативная хирургия собак и кошек / Х. Шебиц, В. Брасс. – М.: Аквариум-Принт. – 2015. – 512 с.
4. Власенко В.М. Хірургія у свинарстві та вівчарстві / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – К.: Урожай, 1998. – 320 с.

Інтернет-ресурси

- <http://library.sau.sumy.ua>
<http://veterinary.net.ua/books/veterinarne-akusherstvo-ginekologiya-ta-biotehnologiya-vidtvorennya-tvarin-z-osnovami>
http://www.studmed.ru/yablonskiy-va-praktichne-akusherstvo-gnekologiya-ta-botehnologiya-vdtvorennya-tvarin-z-osnovami-andrologi_ace66ddb090.html